

Zdravíme paní
T. IVIČIČ
Kanada

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 032670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTERÝ 12. PROSINCE 1989 - Čís. 87

TUESDAY, DECEMBER 12, 1989

VÁCLAV HAVEL - muž týdne

Podle telefonického nedělního rozhovoru s příbuznými z Československa, v pondělí v poledne budou zvonit všechny zvony a houkat všechny továrny v Praze.

Americká televizní síť ABC, která každý pátek vyhláší muže, který v uplynulém týdnu vzbudil zájem celého světa, zvolila minulý pátek za muže týdne našeho krajana Václava Havla, potomka zakladatele pražských barrandovských filmových ateliérů a dnešního vůdce domácího odporu. V dlouhém programu z Washingtonu přinesla nejen podrobný životopis Havlův se záběry z jeho mládí, komunistického pronásledování a jeho boje za osvobození vlasti, ale také ukázky čsl. dějin od komunistické okupace do dneška. Označila též Havla za možného příštího prezidenta po Gustávu Husákovi.

V sobotu byla vydána další zpráva z Prahy, že prezident Husák pod nátlakem veřejnosti

Pokračování na straně 2

Dělníci odstraňují srp a kladivo, symbol komunistické strany se střechy ústředí elektrického podniku v Praze. Mnoho takových návěští se odstraňuje následkem zmenšující se role komunistické strany

Rozhodnutí snížit vojenské vydání

(Human Events, prosinec 1989)

Bushova vláda se rozhodla ovlivněna pokračujícím rozpočtovým schodkem a změnami v sovětském bloku snížit vydání na obranu o 20 miliard dolarů ve fiskálním roce 1991 a možná o dalších 180 miliard dolarů v průběhu let 1992 až 1997.

Americký ministr obrany Dick Cheney řekl, že tyto změny v rozpočtu na obranu budou znamenat snížení počtu pozemních sil (armáda navrhuje snížit počet civilních zaměstnanců, rezervistů a vojenského personálu o 200.000 osob), zrušením zbraňových programů jako je třeba výroba tanků typu M1 a zrušením jiných vojenských smluv. Mimo tvrzení, že 'se nyní objevují důkazy' o splňování slibu daného Michaiilem Gorbačovem o stažení 500.000 sovětských vojáků z východní Evropy, Cheney dále tvrdí, že je ovlivněn rychlými změnami, k nimž dochází ve východní Evropě.

Argumentuje tím, že 'při uvědomění si situace, že ve východní Evropě jsou nyní demokraticky zvolené nekomunistické režimy, i když jsou stále členskými státy vojenského svazku Varšavské smlouvy, tento svazek je velice odlišným od původního'.

Navzdory Cheneyovu podporování snížení amerických vojenských sil se ale věří, že tou hnací silou za hlubokým snížením je ředitel OMB Dick Darman, a že toto snížení bude daleko větší, kdyby Darman eventuálně prosadil všechno, co chce.

At' jsou důvody pro snížení amerických výdajů na obranu jakékoliv a je velkou otázkou dokonce i z hlediska vyjednávání, zda americká vládní správa by se měla tak veřejně vyjádřit před schůzkou s

Pokračování na straně 2

Plat a mravnost

Jaroslav Moudrý

Čtení dle seznamu přítomných v Domě zástupců poměr 257-174 ukázalo širokou podporu obou stran kongresu pro přijetí zákona, kterým by si zákonodárci sami sobě odhlasovali odměnu ve zvýšení platu o plných 33 procent, z dnešních \$89.500 na \$125.000 ročně k lednu 1991. Tento návrh je znám a je k němu referováno jménem 'Pay and Ethics Bill', čili 'Zákon o platu a mravnosti'. Senátor Jesse Helms, republikán ze Severní Karoliny, poznamenal v minulých dnech zcela správně, že "měli bychom volit o mravnosti a potom odděleně o zvýšení platu".

Žiji v této podivuhodné zemi po dobu třiceti devíti let. Druhý den po mém příjezdu začal jsem pracovat jako klempíř na výrobě ohnivzdorných dveří v části Chicaga zvané 'Česká Kalifornie'. Byla to

Pokračování na str. 3

Principálův předpis jak reformovat školy vnitřního města

Allan C. Brownfeld

Je stále lépe známo, že americké veřejné školy jsou ve vážných nesnázích. Vydáváme více peněz na vzdělání než kterákoliv jiná země na světě a přece američtí studenti jsou u spodu s výsledky v soutěžích při mezinárodních zkouškách. A žádné školy neslouží americkým studentům tak špatně, jako školy ve vnitřních městech Ameriky.

Statistika je jasná. Černí studenti představují pouze 3,5 procent studentů v kolejích, avšak 46 procent populace ve vězeních. Mezi léty 1976 a 1986 zápis černých mladých mužů 18 až 24-letých klesl z 35 procent na 28 procent. Padesát procent studentů ve vnitřních městech nedokončí střední školu (high school).

Pokračování na str. 8

Rozhodnutí snížit. . .

Gorbačovem u Malty, není tu pořád jasný důkaz, že Sověti započali s nějakým podstatným snižováním své vojenské struktury.

Naproti tomu sám Cheneyho vlastní mluvčí Pete Williams podal zřetelně odlišný dojem, když hovořil s novináři 14. listopadu o zprávách, že sovětské výdaje na obranu mohou být omezeny. Uvedl, že některé konvenční zbraňové systémy mají k dispozici menší fondy, ale jinak že sovětská výstavba strategických zbraní pokračuje.

Williams poznamenal: "Sověti v současné době staví dva nové druhy ponorek a ve spojení s nimi dva druhy raket - Typhoon a Delta IV. Sověti staví dvě nová bombardovací letadla - Bear H a Blackjack. A mají dva programy raket s plochou dráhou letu, které mohou být odpalovány ze vzduchu: je to raketa typu AS-45, která je již ve výrobě a raketa v konstrukci typu ASX-19."

Novináři naléhali na Williamse, aby se vyslovil o tom, zda se výroba zbraní a vojenských systémů zpomalila. Třeba výroba strategických ponorek. Williams řekl: "Nevím, zda se zpomalila. Myslím . . . jak ministerstvo obrany před několika lety ohlásilo, že původně jsme předpokládali, že raket typu Typhoon bude vyrobeno šest až osm. Šest jich bylo již vyrobeno."

A zpomaluje se výroba strategických, na zemi umístěných, raket? Williams odpověděl: "Pokud vím, ne". A jak je to s bombardovacími letadly? Williamsova odpověď zněla: "Ne."

Otázku, zda dochází ke zpomalení nějaké výroby strategických zbraní, Williamsova odpověď zněla: "Ne. Sověti vyrábí dva nové typy bombardovacích letadel. . . Výroba raket typu SS-24 pokračuje stejným tempem."

Žádná změna? Williams odpovídá: "Ne, pokud vím. Zvýšilo se ve skutečnosti tempo rozmístěných raket typu SS-25. . . Výzkum a rozvoj vtlepsené rakety SS-18 pokračuje. Výroba ponorek Delta IV. pokračuje rovněž stejným tempem. Výroba z rozmíst'ování z ponorek odpalovaných raket s plochou dráhou letu SLCM pokračuje. Stavba bombardovacího letadla Blackjack pokračuje poměrně stejným tempem."

A co program výroby bombardovacího letadla Bear-H? Williams: "Ano, tento program také pokračuje beze změny."

Williams naznačil možnost, že by výroba poklesla na konci roku 1989 když řekl, že ještě nevíme, jaké budou sovětské výdaje, ale že se ukazuje, že jejich vydání stoupalo asi o 3 procenta ročně v době od roku 1985 do roku 1988, co je Gorbačov u moci. "V kontrastu s tím naše vydání na obranu za stejnou dobu se snížilo o 11 procent", řekl Williams.

Když byl na stejné věci dotazován o dva dny později, asi 24 hodin před tím, než Cheney hovořil o masivních omezeních v americkém obranném rozpočtu, Williams pronesl varovná slova o sovětské vojenské výstavbě, když řekl: "I když učiní nějaká malá snižující opatření druhu, o kterém se spekovalo v tisku v posledních několika dnech, i když provedou malá snížení, stále Sověti mají zdroje ve svém obranném rozpočtu, aby pokračovali ve strategické modernizaci. . . Pokračují v modernizaci svých strategických vojenských složek; toto vylepšovací úsilí se nezmenšilo."

A jakoby na potvrzení tohoto hlediska Bill Gertz napsal ve Washington Times, že vysoce postavený sovětský vědecký pracovník, jehož jméno nebylo dáno tisku k dispozici, řekl před nedávnem americké Ústřední zpravodajské službě (CIA), že Moskva započala s rozmíst'ováním laserových zbraní ve vesmíru schopných nejenom napadnout americké satelity, ale možná i zachytit americké balistické rakety. Tato zpráva od sovětského uprchlíka 'vyvolala zděšení mezi výzvědnými organizacemi', jak poznamenal jeden ze zpravodajských činitelů.

přel. Ved.

POKRAČOVANÍ ZPRÁV

právě odstoupil a budoucnost ukáže, zda Havel převezme jeho místo, jak čsl. občané žádají a jak shora uvedená zpráva již naznačila.

PRAHA - Československo

Československo má novou vládu, která je nyní složena z 10 komunistů a 11 nekomunistů. Novým ministerským předsedou se stal po rezignaci Ladislava Adamce Marián Čalfa. Náměstkem ministerského předsedy č. I. se stal Ján Čarnogurský, teprve před nemnoha dny propuštěný z vězení, kam byl odsouzen na tři měsíce za organizování demonstrací. Čarnogurský je katolický aktivista, který již po léta bojoval veřejně proti kněžím kolaborujícím s komunisty. Náměstkem min. předsedy č. II. (jsou dva první náměstci) je Valtr Komárek, který je ředitelem Prognostického ústavu ČSAV a členem národohospodářské komise Ústředního výboru komunistické strany a který minulý týden řekl novinářům, že komunismus je nesmyslem. Nové jednání s vládou, kterou zastupoval místo Adamce jeho náměstek Čalfa, skončilo splněním požadavků Občanského fóra, včetně rezignace prezidenta Husáka, k níž došlo po složení slibu nové vlády do jeho rukou min. neděli. Podle večerních zpráv z 10. prosince mají nekomunisté v rukách ministerstvo zahraničí, které povede Jiří Dienstbier a ministerstvo financí, které bude zřejmě v rukách ekonoma Václava Klause. Při jednáních bylo rovněž dohodnuto, že dohled na bezpečnostní složky bude spoluvykonávat Občanské fórum. Občanské fórum navrhlo do vlády sedm osob; a další čtyři jsou příslušníky s komunistickou stranou od r. 1948 kolaborujících stran, jejichž představitelé se dneska přidávají na stranu opozice. O tom, kdo bude novým prezidentem, rozhodne parlament, který je doposud plně v komunistických rukách. Lid žádá Václava Havla za prezidenta. Někteří komunističtí ministři mají podporu Občanského fóra.

MOSKVA - Sovětský svaz

Na zasedání Ústředního výboru sovětské komunistické strany Michail Gorbačov v projevu uvedl, že článek ústavy pojednávající o vedoucí roli komunistické strany ve státě by mohl eventuálně být zrušen. Hlavní ideolog strany Vadim Medvěděv již předtím řekl novinářům, že ke změně článku 6 v ústavě by mohlo dojít jedině v rámci přepracování celé ústavy. Medvěděv také sdělil na tomto jednodenním zasedání konaném minulou sobotu, že rozšířený ústřední výbor na konferenci v lednu příštího roku zahájí přípravy na konání sjezdu komunistické strany. Mezi řečníky na zasedání

byli i někteří přední skalní komunisté, včetně nového vedoucího leningradské komunistické strany Borise Gidasova, který ve své řeči před několika dny zaútočil na Gorbačovův ekonomický reformní program. Ústřední výbor zvolil za nového člena Politbyra vůdce Ukrajinské komunistické strany Vladimíra Ivaška a jmenoval tajemníkem strany nového redaktora stranického listu Pravda Ivana Frolova. Rovněž byla znovu zřízena formální struktura komunistické strany v Ruské federativní sovětské republice, největší v celém Sovětském svazu co do rozlohy i počtu obyvatelstva. Stranu v této republice povede Michail Gorbačov.

BEIJING -

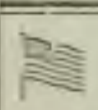

Čínská lidová republika

Do komunistické Číny zavítal na předem neohlášenou návštěvu americký poradce pro otázky národní bezpečnosti Brent Scowcroft doprovázený náměstkem státního tajemníka Lawrenceem Eagleburgerem. Tato návštěva představuje ukončení zastavení vysokých vládních styků s Čínou zavedených po krvavém vojenském zásahu čínských vojáků proti pokojně za demokracii demonstrujícím studentům na Tianan-menském náměstí v červnu. Scowcroft prohlásil, že přišel čas pro Ameriku a Čínu nalézt oblasti pro možné dohody a prozatím izolovat oblasti neshod. Čínští představitelé projeví nad jeho návštěvou zřetelnou radost. S americkými činiteli hovořil minulou sobotu ministr zahraničí Qian Qichen ještě před formálním pro ně uspořádaným banketem. V neděli se setkali s premiérem Li Pengem, hlavním čínským vůdcem Dengem Xiaopingem a s generálním tajemníkem komunistické strany Jiangem Zeminem. Očekává se, že opětné otevírání se Číně bude předmětem kongresní kritiky prezidenta Bushe.

MANILA - Filipíny

Filipínská prezidentka Corazon Aquinová prohlásila na veřejném shromáždění osoby, které podporovaly pokus o její svržení, a mimo jiných jmenovala místoprezidenta Salvadora Layrela, senátora a bývalého ministra obrany Juana Ponce Enrileho a svého vzdáleného příbuzného Eduarda Cojuangca. Aquinová také oznámila davu v počtu 100.000 osob vytvoření komise, která vyšetří, kdo stál za a vedl již šestý pokus o vládní převrat v posledních třech letech. Poslední vojenská revoluce započala 1. prosince. Bylo usmrčeno nejméně 83 osob a skoro 600 jich bylo zraněno. Odbojné vojenské jednotky v Manile se vzdaly minulý čtvrtek, když opustily jimi drženou finanční čtvrt města. Povstalecké jednotky, které držely leteckou základnu Mactan v Cebu, se vrátily

Pokračování na str. 3

				Czechoslovak Daily Herald							
Established 1891				The Denní Hlasatel							
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402											
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898											
Second class postage paid at Berwyn, Ill.											
Published Tuesdays,		Thursdays and Sundays, except holidays									
SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):											
			KANADA: in U.S. dollars								
			DAILY								
DAILY and SUNDAYS		SUNDAYS ONLY		and SUNDAYS		SUNDAY ONLY					
(Denní a nedělní)		(nedělní pouze)		(Denní a nedělní)		(nedělní pouze)					
3 months 22.00 dol.		12.00 dol.		3 months 28.00 dol.		14.00					
6 months 40.00 dol.		22.00 dol.		6 months 50.00 dol.		25.00					
12 months 78.00 dol.		40.00 dol.		12 months 95.00 dol.		45.00					
Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.						OVERSEAS: in U.S. dollars					
						3 months 32.00		18.00			
						6 months 60.00		30.00			
						12 months 115.00		55.00			

POKRAČOVÁNÍ ZPRÁV

do svých kasáren v sobotu.

LONDÝN - Anglie

Západoevropské vlády plánují oznámit ke konci tohoto měsíce vytvoření rozšířeného tržního Evropského společenství, v němž by bylo 18 národů, nikoliv jen 12. Šest členských států Evropského svazu pro volný obchod - Rakousko, Finsko, Island, Norsko, Švédsko a Švýcarsko - uzavřelo pakt s Evropským společenstvím o zřízení rozsáhlejší oblasti volného obchodování, aby byl ulehčen pohyb zboží, kapitálu, služeb i lidí mezi oběma skupinami. Očekává se, že navrhovaná dohoda bude podepsána 19. prosince v Bruselu na schůzce zahraničních ministrů a ministrů zahraničního obchodu všech 18 států.

STRASBURG - Francie

Na zahájení výroční schůzky Evropského společného trhu se 11 členských států rozhodlo pokračovat dále k jednotě a to bez Anglie, kdyby bylo nutno. Tyto členské státy pod vedením francouzského prezidenta Francois Mitterranda odhlasovaly, že na setkání příštího roku doplní svoji ústavu zvanou Římská dohoda, aby tak připravily cestu k ekonomickému a peněžnímu sjednocení, včetně zřízení jednotné evropské měny. Rovněž tyto státy přijaly tak zvanou Sociální chartu, dokument dávající práva průmyslovým dělníkům, včetně zřizování odborů. Proti tomu se staví britská předsedkyně Margaret Thatcherová, která myslí, že ekonomická a peněžní jednotka podlomí britskou svrchovanost, a rovněž odmítá přijetí Sociální charty, která nemá ovšem žádnou vynucovací moc.

SOUL - Jižní Korea

Sovětský svaz uzavřel s Jižní Koreou konzulární styky, což by znamenalo první krok k uzavření formálních diplomatických vztahů. Jihokorejský ministr zahraničí Choi Ho-joong řekl, že konzulární styky, i když omezené, povedou k posílení mimo jiné také v ekonomických stycích. Každá země zřídí při svých oficiálních obchodních misích konzulární oddělení řízená úředníky zahraničních ministerstev.

ŽENEVA - Švýcarsko

Po deseti týdnech jednání o kontrole zbrojení se američtí a sovětscí vyjednatelé shodli na provedení jakýchsi ověřovacích cvičení, která započnou o hodně dříve, než bude podepsána dohoda o snížení strategických zbraní. Úmluvu podepsal hlavní vyjednatel za Spojené státy Richard Burt a Juri Nazarkin za Sovětský svaz. Podle dohody započne do 60 dnů průzkumná inspekce dálkových bombardovacích letadel na leteckých základnách v každé zemi. Důvodem pro tuto zkoušku

je zjistit schopnost obou stran rozlišit bombardovací letadla vybavená pro nesení raket s nízkou dráhou letu od těch, která toto vybavení nemají.

MOSKVA - Sovětský svaz

Litevský parlament ukončil 71 let trvající vládu komunistické strany v Sovětském svazu, když převážnou většinou hlasů odhlasoval zrušení monopolu komunistické strany na moc v Litevské sovětské republice a zavedení systému více stran. Tato akce stává před těžkým problémem Michaila Gorbačova, který prozatím neustále opakuje, že nebude tolerovat nějaké útoky proti nadvládě strany ve společnosti. Hlasování parlamentu bylo v poměru 243 ku 1, 39 poslanců se zdrželo hlasování a dalších 59 na zasedání nepřišlo. Mluví za litevskou Lidovou frontu známou pod jménem Sajudis pak prohlásil, že organizace by se v několika dnech mohla registrovat jako politická strana a tak ve volbách stávkou kandidáty proti komunistům. Několik hodin po rozhodnutí litevského parlamentu byla svolána schůze estonského Ústředního výboru komunistické strany, na níž byl vysloven souhlas s odstraněním stejného článku z ústavy Estonské sovětské republiky.

BERLÍN - Východní Německo

Ve čtvrtek 7. prosince došlo ke schůzce zástupců komunistické strany, koaličních partnerských stran komunistů a devíti opozičních skupin, z níž vyšlo doporučení, aby příští rok 6. května byly uspořádány celonárodní volby a předešlo se tak stávajícímu chaosu v zemi. Vedení komunistické strany v separátním prohlášení přislíbilo spolupracovat s opozicí do doby konání voleb, ale odmítlo sjednocení se Západním Německem. Mimořádný sjezd východoněmecké komunistické strany pak jmenoval na sobotním zasedání 9. prosince za nového vůdce strany 41 let starého právníka Gregora Gysiho. Bylo dále rozhodnuto nerozpustit stranu, nýbrž pozměnit její jméno. Gysi bude předsedou strany namísto generálním tajemníkem a bude předsedat 100člennému výboru, jmenovanému sjezdem. Gysi slíbil provádění demokratického programu v zemi, větší otevřenost a další reformy. Žádal také rozpuštění státní bezpečnosti - tajné policie. Na závěr sjezd vydal prohlášení, v němž se omlouvá východoněmeckým občanům za dřívější stranické vedení, které přivedlo zemi do krize, jež ohrožuje vlastní její existenci. Gysi i ministerský předseda Hans Modrow odmítli myšlenku sjednocení se Západním Německem. Modrow však se staví za princip konfederace, což je současný první cíl západoněmeckého kancléře Helmuta Kohla.

Plat a . . .

čtvrť okolo 26. ulice Kalifornia Blvd. na západní straně Chicaga. Za řemeslnou práci jsem měl 85 centů za hodinu. V roce 1984 byl jsem v pravém slova smyslu vykopnut s pomocí agentů provokatérů, jako zručný pracovník, který byl za svůj výkon v povolání astronautického staršího inženýra veřejně vyznamenán od jedné z největších firem válečného průmyslu této země. Důvod: Svou vlastní hloupostí vrátil jsem se zpět do práce po překonání těžké operace srdce a mimoto byl jsem 'idiot', neboť jsem byl starší než 60 let.

Od svého prvního dne, kdy jsem začal pracovat v této zemi, platil jsem sociální pojištění v měně, která měla daleko větší hodnotu než má dnes. Byl jsem opravdovým politickým a legálním uprchlíkem, ne kobyilkou, která přišla do této země jen ssát krev z této země. Pro malé porovnání: auto, které v roce 1950 stálo asi \$1500, v roce 1973 \$3.000 - kdy jsme zaplatili tak draze za amatérský experiment na Blízkém východě, a kde a kdy jsme ztratili svou lacinou průmyslovou krev, toto vozidlo dnes stojí \$15.000!

V přítomné době mé sociální pojištění obnáší \$890 za měsíc, což je dle zákona nejvyšší kategorie pro ty, kteří se narodili v určitých letech. Nezamítal bych přídavek 33 procent. Alespoň bych nemusel pracovat ve věku 72 let, samozřejmě jen na komisi, platíce stále daně a sociální pojištění ve prospěch všech těch záhadných existencí včetně některých členů kongresu, kterým opravdová práce zapáchá. Pro nás není žádná pravidelná práce k sehnání a nikdo nedá práci těm, kteří mají odvahu žít déle, než by mělo být pro některé lidi normální, dle úsudku některých těch přitroublých zákonodárců. Vyšší věk nekvalifikuje člověka ani pro nakládání zeleniny v 'supermarketu'. Zákon o platu a mravnosti je prostě svinstvo!

Rád souhlasím s Markem Twainem, že "... co tato země potřebuje je pětcentové cigaro", specificky: Nové politické strany; restriktce volených úřadů pouze na jednu volební lhůtu; novou ústavu, která by nahradila papír, který vede tuto zemi dolů ke společenskému zničení; odmítnutí názoru, že člen Kongresu může a musí se naučit svému řemeslu zatím co vydělává. **Zcela jasné volení mají být ti, kteří znají své řemeslo: jak sloužit lidu a ne jak jej okrádat. Máme odmítnout každého kandidáta, který si svůj úřad kupuje pomocí peněz, vlivem nějakých těch menšinových skupin či podobných trhovců, hereckým nadáním a výkonem či zděděným jménem. Toto vše je klasický byzantismus - příklad Kennedyové.**

Jaké jsou výsledky toho všeho? Prohrané války, porážka za porážkou; neustálé neúspěchy naší zahraniční politiky; darování naší znalosti Japoncům a ostatním primitivům z Orientu a celému zbytku Asie: katastrofální vládní rozpočet a mezinárodní platební bilance; lichvářský úrok, nebo jinak řečeno krádež, a tou je každá úroková míra vyšší než 5 procent; zneprátení 'ras' a národnostních skupin v důsledku konceptu založeném na absolutním egalitarství atd. .

Máme-li takovéto lidi v kongresu, pak tato země nepotřebuje žádných nepřátel. Ale vzdor všemu musím říci: "Toto je obdivuhodná země, ale vykopneme ven špínu a chamtivost dříve, než bude příliš pozdě. Znam to ze své vlastní zkušenosti s nacisty a bolševíky".

Pozvánka na Vánoční besídku

kterou konají děti české školy
T. G. MASARYK, v Ciceru,
Ill.
V SOBOTU
16. PROSINCE 1989
v 1 hod. odpo. ve své škole v
Ciceru, Ill., 5701 W. 22nd
Pl. .
Přijďte se podívat a přivítat
Mikuláše s našimi dětmi.
Vstup je volný a vítán je
každý - velký i malý!

BUY U.S. SAVINGS BONDS

For the current rate call... **1-800-US-BONDS**

Staré pověsti české

Ti, kteří vstoupili do prvního nádvoří, dostali tu žemle a do nádob, jež si přinesli, natáčeli jim piva. Pak je vedli ke kuchyni a každého podělili chlebem a kusem vařeného kapra; v posledním pak dvoře zasedli chudí hosté k jídlu. Měli polévku maštěnou, jikry, rybí vnitřnosti a maso v koření, naposled pak sladkou kaši z pšeničné krupice s teplým pivem a medem zavařenou a makovým olejem omaštěnou.

Když se tito první nasýtli, pustili je fortnou ze zámku, kterou dobře hlídali, aby se nikdo nevrátil. V tu chvíli také otevřena zase brána v prvním dvoře a jiný houf puštěn do zámku. Tak se opakovalo, až byli všichni poděleni a nasyceni.¹

První takovou hostinu chudých vystrojila prý bílá paní tenkrát,

¹ Podčlování, či jak se za starodávna říkalo «krmení chudých», při němž každý z poddělných dostával v 16. stol. i malý peněžitý dar, půl denáru, zrušeno za císaře Josefa II. a zřízena byla fundace pro chudé na čerňavských panstvích

kdy ještě neobcházela jako dobrý duch hradeckým zámekem, nýbrž kdy tu zaživa vládla, jsouc pečlivou paní a hospodyní.

Tenkráté přestavován kus starého hradu. Bílá paní, jež chodila na pole dohlížet na žence, chodila také dohlížet na stavbu. A tu pobízela dělný lid, aby si popíjili, a slíbila všem „sladkou kaši“, jestliže se přičiní. Slíbila nejen jim, ale také to, že také jejich potomkům bude na věčné časy taková hostina vystrojována na památku přičinlivých předků. Stavba dokonána pozdě na podzim, a paní, jak slíbila, vystrojila hody.

Ale když množství lidu, pro něž nebylo dosti prostranné místnosti, zasedlo k plným mísám venku, počal pojednou padati sníh a padal také na „sladkou kaši“.

Proto prý bílá paní ustanovila, aby se ty hody napříště odbývaly počátkem jara, na Zelený čtvrtek. A tak se pak dalo po věky. —

Bílá paní se již dlouho nezjevila. A v nádvořích jindřichohradeckého zámku je na Zelený čtvrtek ticho. Na hostiny chudých živě nás tu upomíná stará, vysoce klenutá kuchyně a její široké, kamenným křížem rozdělené okno, kterýmž před časy se vydávala všem chudákům z panství „sladká kaše“.

A ještě tu jedna místnost, ve kteréž se probouzejí vzpomínky na bílou paní: ozdobná kaplička P. Marie na třetím nádvoří zámeckém poblíže pokojů někdy paní hradeckých. Starobylé dvěře k ní vedou a na stěnách samé staré malby: tu Marie Panna krásných plavých vlasů s andělem, tu pání a paní hradeckého rodu klečící před Matkou boží, tam andělé, svatí a na modrém klenutí i na stěnách znaky pánů z Hradce, jejich manželek a bělavé proužce se zašlými staročeskými nápisy. —

Tu v té tiché svatyni, před oltářkem s vyřezávanými obrazy, klekala také, jak vypravují, bílá paní. Tu se modlívala Bohu za svůj všecken rod, a ta její láska neuvadla ani ve skonání. Ta ji z hrobky vyváděla, tou pužená obcházela sídla svých potomků, pečovala o jejich dítky, varovala, ohlašujíc radost i žal, jak měly připlynouti s života proudem, a také neztajila konec všech dní a let, když se přiblížil a když měli odejít k otcům.

RŮŽOVÝ PALOUČEK

V zátiší mezi vlnícím se obilím, za nímž borové lesíky se černají, skryta je neveliká lučina, přes dvacet kroků zdělí, na patnácte kroků široká. Na jejích pokrajích bují nízké keříky červených, plných růží. Jsou zvláštního druhu. Jinde v širém okolí jich není. V jiné půdě se nedaří. Přesadili je, neujaly se. Pak je chtěli vypleniti; vykopali je, a do roka se zazelenaly zase. Bují dál a rozrůstají se do středu lučiny.

Po nich má to osamělé místo, posvěcené žalem zbožných předků, své jméno. To je Růžový palouček na výšíně opodál vesnice Morašic, dobrou hodinu cesty od Litomyšle na západ.

Milý je odtud rozhled krajinou, na lesíky, mezi nimiž prohledá makovská věž, na vesnice kol zelenem se bělající, zvláště pak k východu po návrších a lesnatých chlumech u České Třebové a na starý zámek litomyšlský krásné výstavnosti.

Tam před čtyřmi sty lety, kdy stál ještě prvotní hrad, sídlili páni Kostkové z Postupic, věrní ochráncové českých bratří. U toho tam zámku v městě stál bratrský sbor a v městě většina obyvatelstva samý bratr.

Když Ferdinand I. přemohl odpor stavů, vzal panu Kostkovi z Postupic zboží litomyšlské i hrad, a bratří z města i z okolí musili do vyhnanství. Tenkráté jat i starší bratrské jednoty, Jan Augusta. Přestrojen za sedláka, skrýval se v okolí Litomyšle. Ale sám se prozradil. Zapomněl na svůj selský kroj a vytáhl ze záhradní prý červený hedvábný šátek, aby jím utřel zpotené čelo. To zhlédli pacholci královského hejtmána Šejnohy¹, na ten čas správce litomyšlského zámku, Augustu jali, odvedli do Litomyšle, odkudž zavezen s písařem svým a bratrem Bílkem na hrad Křivoklát.

Tam pak seděli v tuhém vězení přes čtrnácte let. —

Po letech za Maxmiliána krále, syna Ferdinandova, nastaly volnější časy. Bratří se vrátili z vyhnanství a usazovali se zase v Litomyšli a v okolí. Volnosti však dlouho neužíli. Přikvačilať veliká bouře, jež se rozvichčila r. 1618. Veliké hoře padlo na českou zemi za náboženských bojů, a nejvíce po bělohorské bitvě.

Kdo nebyl katolíkem nebo kdo se nezřekl své nekatolické víry, musil ze země. A tak také bratří z Litomyšle a z okolí. Nežli však odešli, smluvili se, že se všichni ještě jednou sejdou, společnou pobožnost vykonají, neboť veřejně a volně ji konati již nesměli, a že se vespolek i s rodnou krajinou rozloučí. Na tu schůzi vyhlédli si palouk za Morašicemi mezi lesy.

Pro jistotu sešli se v noci, tu mezi mlčícími černými hvozdy, pod hvězdnatou klenbou věčných nebes; tu naposled na vlastenecké půdě pod obojí přijímali, naposled se Bohu pomodlili, zbožně zazpívali.

A pak se loučili, vespolek, s domovem. Nejednen vyhrábl si na památku hrst hlíny z rodné půdy, nejednen políbil zemi, kterou slzami zkopili. A z těch slzí pak vypučely ty růže, aby vydaly svědectví o věrnosti a lásce k víře a k vlasti.

Za té noci také, když pobožnost ukončena, zakopali prý zlatý kalich, z něhož přijímali, a kalich ten podnes leží hluboko v zemi na paloučku. —

Lid po čase na bratří zapomněl; než místo, kde se loučili, zachoval v úctě. Palouček býval jindy větší a lesy tmavší a hlubší se kolem černaly. Teď z hvozdu jsou jen lesíky a širé lány; také paloučka uorali, až byla jen neveliká lučina. I tu pak chtěli vzdělati, v pole proměnit, jakož se již kolem všude rozkládaly polní lány. Mezi těmi byl palouček jako ztracený a překážel. Proto měl zmizeti.

Ale jako by prozřetelnost sama o to místo pečovala. Stalo se tu cosi podobného jako na Žižkově poli u Přibyslavi. Orali palouček. ale pluh se zkazil nebo kůň padl.

Konečně tu len zasili. Vyrostl, rozkvetl, vytrhali ho, umožili, usušili ho a již jej třeli; tu vzňal se len plamenem. Od toho chytla pazderna i všecken rozlehlý statek toho hospodáře, jenž osil palouček lnem, a v tom požáru zhylna také mladičká dcera téhož hospodáře.

Od těch dob se nikdo více neodvážil Růžový palouček zaorati.¹ —

Když tudy r. 1813 táhli Rusové, postupující proti Napoleonu I., vyptávali se někteří z nich po Růžovém paloučku. Když jim pověděno, seskočili s koní a po kolenou pak lezli až na samý palouček a tu se vroucně modlili.

I stará věštba se týká paloučka, na němž prý bude také švedena bitva, a tak hrozná, že poteče krev „kolébkami“.

A pak sejde se tu sedm králů a ti smluví věčný mír. Tu mezi růžemi, na místě, kde se čeští bratří, odpůrcové vojny a krveprolívání, loučili s vlastí. —

Růže na paloučku kvetou, obilí po lánech kolem zvolna se vlní, šustí, „ovečky“ se po něm míhají. Ticho tu, milo, ale bezděky vzpomeneš starých předků, jaký žal sevřel jejich srdce, když nastala hořká chvíle loučení, když slzami skrápěli rodnou půdu, a živěji porozumíš prostým veršům českého exulanta:

*Bůh ti žehnej, česká země!
S tebou se smutně loučím —*

Dnes stojí uprostřed něho oplacený kříž.

A zrakům míhne se sbor ubohých vystěhovalců, ani se na cestě do vyhnanství zastavují, slzavým okem zpět hledí, na požehnaný, milý kraj, kde „byly jejich domy

i vlast laskavá“ — —

BOŽÍ SOUD

I
Důležitou cestu, vedoucí šumavským hvozdem od Domažlic do Němce, opatrovali od nepaměti Chodové, lid jadrný, otužilý, myslí udatné. Vesnice jejich: Lhota, Pocínovice, Kýčov, Medákov, Tlumačov a Stráž, Újezd, Draženov, Postřekov, Chodov a nynější městýs Klenč, někdy na samém kraji královských pomezských lesů, rozkládají se v nížině i na výšinách a jsou roztroušeny pruhem asi šesti mil dlouhým podél hranic při důležitých stezkách a přechodech.

robotným a poddaným. Ale stateční Chodové nemlčeli a nechťeli se jen tak bez boje vzdáti své svobody a svých výsad po otcích zdědě-

Chodové, staročestí hraničáři, *chodili* po hranicích a dbali, aby sousedé Němci hranic neztenčovali, hvozď český bez práva nemýtili, v něm nelovili a vůbec aby se v něm pychu nedopouštěli. V čas nepřátelských vpádů hájili těch stezek a cest, překopávali je, sruby při nich stavěli, záseky dělali, a bojovali ve všech těch bojích a bitvách, které kdy v jejich okresu a okolí byly svedeny.

Dobrou družkou jim byla čekana¹, za pozdějších dob ručnice dlouhá a krátká, za spolehlivé pak společníky měli velké a silné psy. Zbraň nosili vždy i za dob, kdy ostatním obyvatelům našeho království zbraň dovolena nebyla.

Kdykoliv se český král ubíral jejich končinami, vítali ho Chodové ve zbrani pod hlavním praporem svým; byl bílý a měli na něm ve znaku psí hlavu.² Uctívše pána svého po starodávném obyčeji soudkem medu, provázeli ho jako čestná stráž horami přes hranice.

Za své těžké a často nebezpečné služby požívali Chodové zvláštních výhod a práv. Odjakživa byli lidem svobodným a kromě svého krále neměli žádné vrchnosti. Robot a jiných poddanských služeb nekonali, lesů, jichž chránili, užívali volně a také v nich volně honili.

Měli svůj vlastní soud ve svém hradě v Domažlicích. V čele toho soudu byl „chodovský rychtář“ ustanovený králem. V domažlickém hradě chovali svůj prapor, pečeť a privilegia, jež jim udělili králové Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV., Jirí Poděbradský a jiní.

Naposled konali Chodové svou službu vojenskou osudného roku 1620, sdělavše na bavorském pomezí záseky na příležitých místech. Tenkrát naposled se ozývalo hlubokým hvozdem šumavským volání chodských strážů, tenkrát naposled vlál nad hlavami českých hraničářů bílý praporec s černou obrubou, zdobený psí hlavou. —

Pak přišla bělohorská bitva.

Záplava obecné zhouby stihla také pohorské zákoutí volného Chodska. Čtyřicátého dne po exekuci staroměstské postoupení jsou Chodové zápisem Karla z Lichtenštejna na místě císařovč Volfu Vilému Lammingerovi, svobodnému pánu z Albenreuthu, jenž byl jedním z císařských komisařů hrozné truchlohry dne 21. června 1621.

O devět let později *prodáni* jsou Chodové témuž Lammingerovi v úplný, dědičný majetek za 56 000 zl. Nový pán nechťel uznati a neuznal jejich svobod a privilegií a nakládal s nimi jako s lidem

¹ Čekana, čakan, na Chodsku »čekana«, hůl a zbraň zároveň ze tvrdého dřeva. Na dolním konci měl silný, ostrý bodec, nahoře pak kladívko s hákem. Bradlo bývalo nahoře až na stopu plechem a hřebý hojně ozdobeno. Čekany nosili za starých časů mužové ženati, když vycházeli za službou, nebo do Bavor, do města, na svatby, na křtiny.

² Odtud jejich přezdívka: »Psohlavci«. Ze říkají místo »byl« »bul«, přezdíno jim »buláků«.

ných. I soudili se s novou vrchností, které nechťeli uznati. Soud trval dlouho. Volf Vilém Lamminger zatím zemřel a pře skončena teprve za jeho syna Maximiliána, jenž vyhrál.

Chodům dodán rozsudek, že se jejich žádost jednou navždy odmrštuje, jejich privilegia že jsou již neplatna, jim pak samým že se pod přísnými tresty ukládá *perpetuum silentium*¹.

To bylo r. 1668.

Rozsudek ten Chody hrubě zarazil a za dlouhý čas bylo v jejich končinách ticho hrobové. Ale ticho to přece nebylo věčné. Chodové nezapomněli na svá privilegia, na svou bývalou svobodu a jako nejvzácnější poklad chovali jejich důvěrníci staré listiny od českých králů předkům jejich dané. Dokud ty měli, dotud věřili, že není všemu konec, že se mohou pořád ještě hlásiti o své právo. Pakračování příští čtvrtek

Český národní hřbitov v Chicagu

Žij přes 100 let dubě slouží potřebám československé krajské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřívání do země, žehem n do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.
Ohstaráme letní i zimní zdobené hrobů, jakož i hennozé náhrobní tabulky, karmenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržhou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádlový program každou neděll v 9 hodin ráno na WCEV 1450

KDO
INVESTUJE
TEN
BOHATNE

Hledám nemovitosti na prodej!

Kupečů je stále dost - procenta
jsou nízká tak, jako v roce
1979.

Mám rodinné domky, nájemní
(apartmentní) domy, obchody.
KOUPĚ TOHOTO MĚSÍCE:
6.8 akru u Wisconsin Dells
a 'trailer' dům se vším komfor-
tem, blízko jezera a řeky jenom
za 35 tisíc dolarů.

Kdo má rád přírodu a klid,
rád zamění rušný denní život
alespoň o víkendech a dovolené.
Nenechte si ujít tuto příležitost!

Několik českých rodin už tam
v okolí bydlí.

WESTCHESTER

rodinný dům o třech bytech,
3-3-2 ložnice za \$ 249.000

MIKI ŠPIGL

Cermak Road Realty
6226 W. Čermak tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. 484-4800

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Foot-
ball and Baseball Cards, Old
Tins, Coffe, Tea, Tobacco,
Japps Potatoe Chip Cans, Old
Magazines, Cracker Jack Items,
Iron Mechanical and Still
Banks, Marbles, Old Walt
Disney Items, Lone Ranger,
Batman, Gene Autry, Old Comic
Books, Beer Steins and Glasses,
Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadit' na pobreží
GULF of MEXICO?
Spol'ahlivu sprostredkujem
kúpu každého druhu Real
Estate. Mám 15 ročnú
prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

Help Wanted

Machine operator

Broadview

M/F, steady company, willing
to learn interesting trade.
Full-time employment, good
future. \$5 per hr. . Apply at
2655 GARDNER RD.

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstná-
ní? Hledáte seznámení?

-Volejte přímo naše odd.
MALÝ OZNAMOVATEL-
Classifield

(312)749-1891 nebo 749-1898

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd., Cicero.
ve stánku

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Hřbitovní loty

CEMETERY LOTS FOR SALE

Prodám místa na 7 hrobů na
Českém národním hřbitově
za \$2.800 (\$400 jeden).
(312) 725-1336

Vánoční vyjízď'ka Sokola Havlíček Tyrš

Sokol Havlíček Tyrš vás srdeč-
ně zve na vánoční vyjízď'ku do
Fox Valley nákupního střediska v
Aurora, Illinois. Výkladní skříně
vám dodají vánoční náladu. Vše
je pod jednou střechou, takže
počasí venku nevadí. K obědu si
vyberete na co máte chuť, neboť
je tam mnoho kiosků s jídlem.
Jedeme ve středu 13. prosince,
autobus vyjede v 9:30 ráno a vrá-
tíme se kolem 2 hodiny odpoled-
ne. Poplatek za autobus je pouze
\$3.50. Reservace přijímá Anna
Baštář na čísle 485-2619.

Na shledanou!

For Rent "Le Versailles Courts" in Florida

Tired of long cold winter?
Thought, can't afford retirement in Florida?
Don't drive a car?

We have the solution: Join us in the newly
renovated "LE VERSAILLES COURTS",
located in the heart of residential communi-
ties of Seminole-Largo, just 15 min. to the
Gulf beaches, 1 block to beautiful Lake
Seminole, half a block of Alt. 19 - and its
shopping centers.

We offer: efficiency w. shower and kitchen
facilities, 1 and 2 bedroom luxury apts., in
the mini-resort like setting, pool with
whirlpool, shuffle boards, games, air condi-
tioned-heated, all utilities included, linen
service, maid service, coin laundry, shau-
fered car service at nominal cost.

Prices ranging from \$400 per month,
early, weekly, monthly, seasonal available.
Opening in '90.

For reservations call "Le Versailles
Courts" 813-391-6045. Space is limited.

Našim čtenářům

na vědomí:

Naše kontrola zjistila, že mno-
ho našich čtenářů čte na dluh.
Tento obnos představuje několik
set a my musíme naše účty za
poštovné (vysoké), tiskárnu,
rent, elektriku, pomůcky do stro-
jů, platy (malé) předem platit.

Všimněte si proto lask. data
na první stránce nahoře v pravo
vedle Vašeho jména. Nezapo-
meňte! Prosíme, děkujeme.

Úvahy a projevy

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.

now at

6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

BUY UNITED STATES
SAVINGS BONDS

For the current rate call...

1-800-US-BONDS

Čtvrtý týden v listopadu

Jaroslav Moudrý

Dle zprávy ministerstva spravedlnosti velká porota obžalovala Marylin Harell z krádeže jednoho milionu dolarů z fondů HUD (ministerstvo pro vývoj stavebnictví). Harell byla realitním agentem a uzavírala prodejní smlouvy s lidmi, kteří se kvalifikovali pro federální bytovou podporu. Dále je stíhána pro falešné údaje. Zpronevěra se pohybuje kolem 5.6 milionů dolarů.

V poměru k ostatním krádežím, kterých jsme svědky, jedná se jen o "malou" částku. Případ je také charakteristickým podivnou logikou lidí, k nimž zřejmě patří paní Harell. Jsou to lidé, kteří se domnívají, že mohou dělat to, co oni považují za správné a ne co říká zákon. V tomto případě jde zřejmě o mentalitu socialistů. Vezmi od těch, kteří pracovali a dej to těm, o nichž si myslíš, že to zaslouží. Paní Harell je ovšem ideologickým socialistou, kterých je jen pár na světě. Ti ostatní považují socialismus za legální ideologickou krádež majetku a jak jsme viděli, když nebyli zastaveni včas, že jde o prachspřsté vrahy a loupežníky.

President Bush podepsal zákon o zahraniční pomoci ve výši 14.6 bilionů dolarů. Zákon však omezuje autoritu administrace v tom smyslu, že tato nesmí užívat těchto zahraničních fondů v jednáních s druhými národy, jakožto politického prostředku k dosažení svých cílů. Pro rok 1990 jsou v této části zahrnuty také finanční rozpočty pro východní Evropu a El Salvador.

Omezení dispoziční činnosti administrace mají svůj důvod. Vládní dokumenty uveřejněné v minulém roce ukazují, že Reaganova administrace smluvila zvláštní dohodu s Hondurasem, dle které Honduras pomohl finančně nicaraguánským vzbouřencům v době, ve které vojenská pomoc ozbrojeným oddílům byla zakázána. Toto odhalení rozzuřilo starší členy apropriačního výboru, že se vlastně rozhodli omezit výkonnou moc vlády Spojených států. Možná, že v dohledné době uvidíme zákony, které budou určovat, kdy vláda Spojených států smí chodit na toaletu. Rádi bychom věděli, kolik z těchto zákonodárců se rozhodlo z důvodů sympatií k bolševikům a kteří z prosté hlouposti.

Je ovšem hřejivým pocitem pohled na částku pro pomoc východní Evropě. Tou je ovšem myšleno Polsko, neboť Poláci ve Spojených státech jsou důležitým volebním materiálem, hlavně ovšem pro demokratickou stranu. Jak jsme již referovali dříve, dostanou pouhých 532.8 milionů dolarů a sice ve formě úvěru, ne hotových peněz, neboť jak víme z hospodaření Polska, hotovost by asi utratili na houpačkách. Vláda Spojených států nesmí přestoupit svůj

rozpočet.

Čím hlasitěji kongres zdravil Walesu, tím méně peněz mu dali. Byla to do jisté míry fraška, ale jistě diplomatická. Domníváme se, že má své pozadí: Přec jenom si někdo uvědomuje, že každá pomoc východní Evropě v přítomné jejich politické formě je pomocí bolševikům. Bylo-li toto v myslích členů kongresu, pak jim patří všechna čest.

Mad'arsko vždy bylo zemí, kde vzniklo velké množství libret pro operety. Grófové, jejichž urozenost se měřila počtem prasat, které vlastnili; princezny, jejichž sláva rostla s pověstí o velikosti jejich pravého zaměstnání zastřeného červenými záclonkami; směšným velikášstvím, umožněným výbojem v dobách mocenského vakua; přežitím dob krise v důsledku dosazení panovníků, mladších synů mocných sousedních království a pod. Ani dnešní doba není jiná.

V souvislosti s dnešními událostmi a demokratisací Mad'arska, vžila se dnes fráze o "prvních svobodných volbách po čtyřiceti letech v této zemi čardáše, cikánů, ohnivého vína a lehkých žen." Jelikož nemáme tak špatnou paměť, abychom zapoměli co se událo za našeho života, a když si nejsme něčím jisti, tak jdeme do knihovny a najdeme si příslušný předmět k patřičnému objasnění, stále nám uniká, kdy, kde, jak, kým a proč se konaly ty "poslední volby před čtyřiceti lety". Z toho co si pamatuji, mělo by se mluvit spíše o prvních svobodných volbách v Mad'arsku vůbec. Zbývá jen malá otázka, zda ty nastávající volby budou opravdu svobodné? To však Mad'arsku přejeme. Jen doufáme, že se nebude volit o konceptu "Velkomad'arské říše".

Rychlost, kterou Mad'arsko uhánělo k demokracii a kapitalistickému systému, se náhle proměnila v pohyb želvy a v jistých úsecích dokonce v pohyb raka. "Odkud vzalo, zkusím žáky, jméno Rakous počátek? Od raků neb oni taky lezou stále nazpátek", jak říkal nesmrtelný K.H.B. (Užíváme tohoto epigramu i na Mad'arsko, neboť vzdor pomlčce v oficiálním názvu mocnářství Habsburgů. Mad'arsko bylo prototypem politického svinstva panujícího rodu kretenů.

Tak Barbara Toman, která patří k pravidelnému štábu žurnalistů Wall Street Journal, hlásí z Budapešť náhlou změnu v tamním politickém vývoji. Mad'arská přejmenovaná komunistická strana získává totiž přízeň veřejnosti a jsou velké náznaky, že její vedoucí reformátor, Imre Pozsgay, stane se prvním "demokratickým" prezidentem. Snahy o zabránění tohoto vývoje jsou prý odsouzeny k porážce.

Trampoty přejmenované strany se ovšem nezmenší ani v případě jejího vítězství. Dle Charles Gati, jednoho z milionů specialistů na otázky východní Evropy (neboť tam žili, jak jsme již vícekrát poznamenali o těchto odbornících), "strana, která se přejmenovala ztratí věrohodnost". To ví ovšem i malé dítě, že nálepka neudělá z krávy automobil, pokud ovšem toto dítě je inteligentní, což dle některých vědců je jen 5 procent lidstva. "Je to tak třeba k nevíře, že z biskupa putna dělá uhlíře". (V-W: Šaty dělají člověka.)

Ale vážně. Tím, že komunisté "přestali být komunisty" by se mnoho nezměnilo, jako nelze změnit tu skutečnost, že sociální demokraté zůstanou stejným hmyzem jako komunisté, ale povezu se k stejnému cíli osobním vlakem, ne rychlíkem, byť i tento rychlík stále zastavoval. Doprava špíny a odpadků lidské společnosti nezmění kvalitu nákladu, Co však změní postavení strany je něco jiného. Mad'arská komunistická strana, která se přejmenovala na stranu sociálně demokratickou se vzdala své výsady ne přejmenováním, ale rozpuštěním dělnické milice o síle šedesáti tisíc členů a zrušením továrních buněk, složených z věrohodných členů strany, kteří terorisovali zaměstnance. Asi tak jako v Československu.

V popředí závodního pole je favorit, jehož jméno je "Mad'arské demokratické Forum". Počet jeho členů je asi 20 tisíc. Je silně protikomunistické a vášnivě nacionalistické. Nemá v přílišné lásce Západ a rozhodně není tolerantní k jiným národnostem. Jeho největším problémem je jeho vůdce a kandidát na presidentství Lajos Fur. Není příliš známý ani v Mad'arsku.

Dalšími kandidáty na presidentství, které je důležité pro další vývoj, jak jsme zažili v roce 1945 u nás v Československu, byť i by se jednalo o funkci bez voleb, jsou: Matyas Szuros, prezident parlamentu a Kalman Kulesar, ministr spravedlnosti. Poslední je kandidátem "Lidové vlastenecké fronty".

Nějak ty všechny názvy zdají se nám být trochu podivnými. Jednak mají příchut' staré komunistické terminologie, kterou byly oblbvány masy po dlouhá desetiletí. Dále všechny ty názvy v zemích kde se komunismus hroutí znějí podobně. Vzdor tomu nevěříme, že se tento očividný úskok podaří. Jakmile odstraníte strach a útlak, odstraníte každého násilníka a legendistu. Jakmile zavedete svobodné podnikání a soukromé vlastnictví, odstraníte socialismus a hmyz, který se pase na tom, co druzí stvořili prací rukou a potem. Snad doba upovídáných literátů končí se zánikem bolševismu a odstraněním socialismu na vedlejší koleji lidského života.

Pokračování příští čtvrtek

When you have questions
about investing...

see the
Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero Illinois 60650

6001 West Ogden Avenue
Cicero Illinois 60650

Phone 856-2000

Member

FDIC

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby
veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Ačkoliv mnozí lámou rukama nad takovou statistikou, je tu málo skutečné snahy o zlepšení kvality škol v našich městských oblastech. Naštěstí jsou tu jedinci, třeba jen zřídka se vyskytující, kteří bojovali proti byrokratické nečinnosti systému veřejného školství a ukázali, co může dokázat oddanost, těžká práce a iniciativa. Jedním z takových je Joe Clark z Paterson, New Jersey.

Clark se stal principálem (ředitelem) na Eastside High School v Patersonu v r. 1982 a udělal z této školy, kde drogy, zločin a násilí byly agendou každého dne školu, ve které výkon a úspěch studentů prudce stoupl, zločiny skončily; a vytvořil atmosféru, ve které je možno něčemu se naučit.

Snahy, takové jaké vidíme u Joe Clarka, jsou tak řídké, že se tento stal slavnou osobností. Film "Lean on Me (Opřete se o mne) shlédlo mnoho lidí, a mnoho se o něm diskutovalo. Clark byl uveden na televizi v mnoha debatách a byl také na přední stránce magazínu "Time". On sám si myslí, že udělal to, co by měl dělat každý ředitel školy a že to není nic tak slavného. Napsal o tom knihu "Laying Down the Law", kterou napsal spolu s Joe Picardem.

"Většina lidí všeobecně ví, že školy vnitřních měst Ameriky jsou v špatném stavu," píše Clark, ale lidé nevědí, v jak špatném stavu. Tyto školy jsou úplně bláznivce. Pranice jsou tam každý den. Dějí se tam stále nepřístušnosti, lehkovážné ničení majetku a stále se používá hanebných slov. Bují tam prostitute. Násilí se považuje za chvalitebné. Zbraně se cení a používá se jich. Drogy jsou králem. Hlavním modelem pro mládež vnitřního města je bohatý obchodník drogami. Hlavním místem k prodeji drog je škola.

Smutné je, říká Clark, že naše veřejné školy vnitřního města "nic nenaučí". Poznává, že "základní školy" (grammar schools) nechávají projít (na "propadnout") děti, které se nenaučily ani to základní, protože nekompetentní a cyničtí byrokraté, administrátoři a učitelé se s nimi nechtějí trápit, a kvůli jakémusi "pokřivenému stavu mysli" který nechce přivést menšiny do hanby tím, že by připustil, že velký počet chudých menšinových dětí se nenaučí svá tři "R" (Reading, 'riting, 'rithmetic) tak rychle jako jejich bílé a bohatší protějšky. Výsledkem pak je, že velký počet dětí jde do high school se schopností číst na úrovni třetí nebo čtvrté třídy základní školy.

"Tenříž stav myslí a stejný cynismus funguje ve vyšších školách (high schools). Vzdělání tam sotva pokračuje: Děti se "postrkují" zjednodušenými kursy, aby dostaly diplom, který mnozí z nich ani nedovedou přečíst.

"Jak si pak mohou udržet nějaké zaměstnání? Mnozí s takovými bezcennými vysvědčeními (diplomy) skončí na ulici. Ve Spojených státech je v přítomné době mezi 30 a 40 miliony negramotných (analfabetů). Takoví stojí obchody a průmysl naší země, podle odhadu, 25 bilionů dolarů ročně."

Eastside High School byla jako "pásmo postižené katastrofou", když ji Clark převzal. Clark okamžitě ustanovil zákony a pravidla. Patroloval chodby s baseballovou pálkou a s megafonem, aby chránil slabé a trestal výtržníky. Přihlížel k tomu, aby se ve třídách děti skutečně učily, kde byl dříve chaos. Vyloučil studenty, kteří vyrušovali.

Částí problému, tvrdí Clark, je filosofie "neopaternalismu", která vedla mnohé ve vnitřním městě k názoru, že těžká práce není nutná, protože vláda, systémem veřejné podpory, se postará o základní potřeby člověka.

Píše: "Existuje ohavné "manželství" mezi těmi, kteří dostanou k moci se házením peněz těm, kdo jsou v nevýhodě, a těmi bláhovými - mezi těmi v nevýhodě, kteří raději spoléhají na chudinskou podporu

než aby pracovali a zlepšili si své postavení. Je to neo-paternalismus, je to ponižující a je to hojně rozšířeno.

"V 18. století... Edmund Burke poukazoval na 'druh dobročinnosti, která povstává z pohrdání'. Rád bych věděl, proč někteří lidé nevidí, že liberál v limusině, který jim hází "grešli" si často řekne ve svém srdci (a svým kamarádům), že tito lidé jsou méněcenní, protože tu grešli potřebují..."

"Tento pohrdavý a pohrdání hodný systém říká chlapci: 'Ve škole nemusíš pracovat, necháme tě projít a dáme ti diplom.' Říká ignoratnímu graduantovi: 'Nemusíš být pro zaměstnání kvalifikovaný; my ti dáme zaměstnání. A těm, kteří si nemohou práci udržet, nebo jsou příliš zaměstnání prodejem nebo užíváním drog, aby mohli pracovat, ten systém říká, 'Nepracuj; dáme ti podporu'. A mladým děvčatům říká, 'Jen se nech otěhotnit! My za dítě zaplatíme'."

Joe Clark vyrůstal jako černý a chudý v Newark, N.J. a rychle objevil, že usilovná práce je způsobem, jak se dostat z chudoby. Vzpomíná: "Podíval jsem se kolem a viděl jsem, že mnozí lidé stavějí na slabých základech: kradou, užívají drogy, opíjejí se, potulují se a jednají jako chuligáni a za to všechno dávají vinu bílým.

"Nemusel jsem jít do kostela, abych poznal, že jsem černý, člen společensky a hospodářsky utlačované menšiny. Ale věřím, že náboženství pomohlo mě naučit, že naříkat a plýtvat časem je bláhové."

Všichni jsme děti Boží, bílí, černí, žlutí a jiní, avšak na život každého je hleděno zcela spravedlivě. Bylo to míněno tak, že mám pracovat s nadáním, jak mám - se svým časem a intelektem - a využít těchto věcí jak nejlépe mohu. Jednoho dne budu souzen podle toho, jak dobře jsem těchto darů využil. Umínil jsem si, že nezklamu.

Jediná cesta z chudoby, tvrdí Clark, je vzdělání. V knize je mnoho o patologii našich veřejných škol: systém držby (tenure), který způsobuje, že je skoro nemožné odstranit špatné učitele; důraz na moderní oblečení a atletiku spíše než na akademické předměty; těleso studentů, z nichž většina pochází z rodin s jedním rodičem, ve kterém mnozí nemají zodpovědnou práci. Co principál (ředitel) ve vnitřním městě musí opravdu dělat, prohlašuje Clark, je "být hotov bojovat za duše studentů."

V době, kdy národ konečně soustředí svou pozornost na svůj systém veřejných škol, který selhal, bychom měli dbát na hlasy jako je Clarkův. Nemusíme souhlasit se všemi jeho názory nebo jednáním abychom poznali, že je zde vzácný, odvážný muž, který byl postaven před téměř nemožnou úlohu - a měl úspěch. Ve své důležité knize dává "Mapu" na cestu druhým.

Happy Holidays

Do Československa 1989

Skupinové odlety každých 14 dní za snížené ceny. Rovněž máme zájezdy do Vídně, Frankfurtu, Mnichova a Říma, také za snížené ceny.

TUZX, oblíbený dárek Vašim příbuzným a přátelům. Pošlete včas, než bude předvánoční nával. Vyřizujeme také zaslání balíků do Československa.

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za zvlášť nízké ceny.

Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL 60402
Tel. 312-749-1333,
po 11. listopadu area číslo je 708 místo 312.

Pro vánoční dárky přijďte k PANCNERŮM do Berwynu

Z Československa a jiných zemí největší výběr KRISTÁLOVÉHO SKLA, též KERAMIKY. Pravé české GRANATY a Jablonecká BIZUTÉRIE.

Dámské ručně vyšíváné BLŮZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTERY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné SÁTKY a PANENKY v krojích.

Hezký výběr náboženského zboží. Skleněné vánoční OZDOBY na stromek, tři rozdílné KALENDÁŘE na rok 1990 Praha, čsl. brady nebo svatební kroje.

CUKROVINKY, BONBONIERY a vánoční čokoládové OZDOBY k zavěšení na stromek balené v pestrém stanlolu. Salonky a vánoční oplatky. Čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ: mák, kmín, trhané krupky, sušené hřebky a kuchyňské koření. Mlýnky a maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ cnedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na c ikroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

Vánoční BLAHOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské a jiné.

TUZX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě. Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Čermák Road - Berwyn, IL. 60402
Obchodní hodiny:
Pondělí-pátek od 9,30 ráno do 6,00 hod. večer;
v sobotu od 9,00 ráno do 6,00 hod. večer; zavřeno v neděli
Tel.: (708) 484-3459